

TUEN MUODOT

Pedagogisen tuen muodot:

Esimerkiksi: kommunikointitavat, varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultointi päivän jäsentäminen, ennakointi, oppimisympäristöihin liittyvät ratkaisut, erityispedagogiset menetelmät.

Rakenteellisen tuen muodot:

Esimerkiksi: osaamisen vahvistaminen, henkilöstön mitoitus ja lapsiryhmän kokoon ja ryhmärakenteeseen liittyvät ratkaisut, tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineiden käyttö, varhaiskasvatuksen erityisopettajan osa- tai kokoaikainen opetus tai konsultaatio.

Hoidolliset tuen muodot:

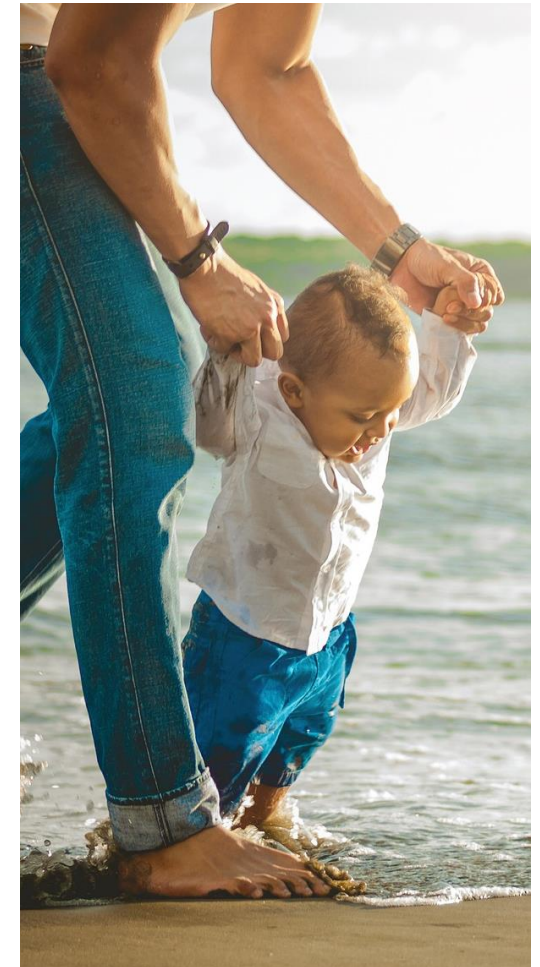
Esimerkiksi: perushoittoon, hoivaan ja avustamiseen liittyvät menetelmät, terveydenhoidolliset tarpeet, lapsen pitkäaikaissairauksien hoitoon, lääkitykseen, ruokavalioon ja liikkumiseen liittyvä avustaminen ja apuvälineet.

Varhaiskasvatuksen tukipalvelut:

esimerkiksi: liikkumiseen tai muihin fyysisiin toimintoihin liittyvät järjestelyt, kuten pyörätuoliliuskat ja kaiteet tai lapsen kommunikaatioon, näköön, kuuloon liikkumiseen tai muuhun fyysiseen tarpeeseen liittyvät apuvälineet, kuten kommunikointia tukevat lelut, digitaaliset sovellukset, pelit tai äänikirjat.

LAPSEN TUKI VARHAIS- KASVATUKSESSA

TUKI VARHAISKASVATUKSESSA

Uudistetun varhaiskasvatustilain mukaan varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Lapsi voi saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea inklusiivisten periaatteiden mukaisesti, ja sitä on annettava viivytystä tuen tarpeen ilmettyä.

Tuki voi tarkoittaa esimerkiksi erilaisia yhteisöllisiä ja oppimisympäristöihin liittyviä ratkaisuja, kuten kuvien käyttöä kommunikoinnin tukena, pienryhmissä toimimista ja toiminnan ennakoimista. Näitä ratkaisuja kuvataan varhaiskasvatuksen perusteissa käytännönläheisesti.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa korostetaan inklusiivista, lapsilähtöistä, leikkiin, lapsen osallisuuteen ja toimijuuteen perustuvaa toimintaa sekä lasten kehityksestä, oppimisesta ja hyvinvoinnista huolehtimista. Lapsen tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet. On tärkeää, että tuen järjestämisessä kuullaan lasta hänen ikänsä ja kehitystasonsa huomioiden.

Jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin, tai osallistua varhaiskasvatukseen pien- tai erityisryhmässä. Lapsen tuen järjestämistä edellytetään kuntien ja kuntayhtymien lisäksi myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

TUEN TASOT

Yleinen tuki

- Tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmettyä, tavoitteena vaikuttaminen varhaisessa vaiheessa, toteutetaan osana perustoimintaa ja jatketaan niin kauan kuin lapsi tarvitsee
- Sisältää yksittäisiä tukitoimia ja tukimuotoja
- Pääsääntöisesti lyhytkestoista
- Ei edellytä hallintopäätöstä
- Pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot kirjataan vasaun

Tehostettu tuki

- Annetaan matalalla kynnyksellä, kun yleinen tuki ei ole riittävää ja lapsi tarvitsee vahvempaa tukea
- Aloitetaan heti tuen tarpeen ilmettyä ja on voimakkaampaa ja yksilöllisempää kuin yleinen tuki
- Säännöllistä ja samanaikaisesti toteutetaan useita tukitoimia, esim. tuen suunnittelua ja toteutusta kasvatetaan
- Aloittaminen ei edellytä diagnoosia tai kuntoutuksen olemassaoloa
- Pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot kirjataan vasaun

Erityinen tuki

- Kun tehostettu tuki ei ole riittävää tai kun lapsi tarvitsee erityistä tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta merkittävästä tuen tarpeesta johtuen
- Ei edellytä diagnoosia tai kuntoutustarvetta. Suunnitellaan aina yksilöllisesti lapsen toimintakyky arvioiden, annetaan heti tuen
- Ei edellytä ensin tehostetun tuen antamista
- Pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot kirjataan vasaun

TUEN HALLINTOPÄÄTÖS JA HUOLTAJIEN KUULEMINEN

Tehostetusta tai erityisestä tuesta sekä yleisessä tuessa tukipalveluista hallintopäätös.

Aloitteen hallintopäätöksen hakemiseksi voi tehdä varhaiskasvatuksen henkilöstö, yksityinen palveluntuottaja tai huoltaja lapsen tuen tarpeen perusteella. Hämeenlinnan varhaiskasvatuksessa hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö.

Hallintopäätöksen hakemiseen liittyy huoltajien ja lapsen kuuleminen. Kuulemisen tarkoituksena on antaa huoltajille mahdollisuus kertoa mielipide päätettävästä asiasta, sekä selvittää suunnitteilla olevan päätöksen käytännölliset vaikutukset.

Lapsen kuuleminen perustuu lapsen kanssa käytyihin päivittäisiin keskusteluihin ja tuen muotojen ja toimintatapojen arviointiin lapsen kasvun, kehityksen ja kuntoutuksen näkökulmasta. Lapsen osallisuus voidaan toteuttaa kuvien, videonin, haastattelun tai kysymysten muodossa, joko ennen kuulemista tai sen yhteydessä.

Huoltajat saavat kirjallisen kutsun keskusteluun, jossa yhdessä varhaiskasvatuksen ja mahdollisten yhteistyötahojen kanssa mietitään lapsen tarvitsemaa tukea.

Lapsen tuen perustelut hallintopäätöksen hakemiseksi kootaan Lapsen tuen tarve varhaiskasvatuksessa -lomakkeelle. Luonnos siitä annetaan vanhemmille kommentoitavaksi hyvissä ajoin ennen kuulemistapaamista. Lomakkeelle koottujen tietojen perusteella varhaiskasvatuspäällikkö tekee hallintopäätöksen tehostetusta tai erityisestä tuesta. Hallintopäätös on voimassa toistaiseksi. Lapsen tuen tarvetta arvioidaan säännöllisesti ja tarvittaessa haetaan muutosta uudella hallintopäätöksellä.